

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо уточнення переліку злочинів, за яких може проводитися спеціальне досудове розслідування) (реєстр. № 6706 від 13 липня 2017 року)

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 28 лютого 2018 року (протокол № 67) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо уточнення переліку злочинів, за яких може проводитися спеціальне досудове розслідування) (реєстр. № 6706 від 13 липня 2017 року), поданий народним депутатом України Сугоняком О.Л. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою розширення переліку злочинів, щодо яких може здійснюватися спеціальне досудове розслідування, а саме: включення до цього переліку статей 149 (Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини) та 332 (Незаконне переправлення осіб через державний кордон України) Кримінального кодексу України (далі – КК України).

Для досягнення зазначененої мети автором Законопроекту пропонується внести зміни до статті 297-1 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), якими до переліку злочинів, щодо яких може здійснюватися спеціальне досудове розслідування (*in absentia*), включити злочини, передбачені статтями 149 та 332 КК України.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з наступного.

У Конституції України зазначається, що Україна є демократичною, правою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), в Україні визнається і діє принцип верховенства права; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша, друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише

на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до статей 3, 21, 22, частини першої статті 64 Основного Закону України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними. Права і свободи людини і громадянина, закріплени цією Конституцією, не є вичерпними. Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод. Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Згідно з частинами першою, другою статті 62 Конституції України особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Наведені норми діючого законодавства України цілком кореспонduються з чинними міжнародними договорами (згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України), які відповідно до частини першої статті 9 Основного Закону України є частиною національного законодавства України.

Так, статтею 1, частиною першої статті 11 Загальної декларації прав людини передбачено, що всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Кожна людина, обвинувачена у вчиненні злочину, має право вважатися невинною доти, поки її винність не буде встановлена в законному порядку шляхом прилюдного судового розгляду, при якому їй забезпечують усі можливості для захисту.

Відповідно до частини другої статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, вважається невинуватим доти, доки його вину не буде доведено в законному порядку.

Тотожні положення щодо презумпції невинуватості містяться у частині другій статті 14 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статті 48 Хартії основних прав Європейського Союзу.

Крім того, члени Комітету зазначають, що функціонування спеціального досудового розслідування («заочного») допускається, зокрема, Європейською конвенцією про міжнародну дійсність кримінальних вироків, Рекомендацією № 6 R (87) 18 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам «Щодо спрощення кримінального судочинства», Резолюцією 75 (11) Комітету Ради Європи «Про критерії, які регламентують здійснення

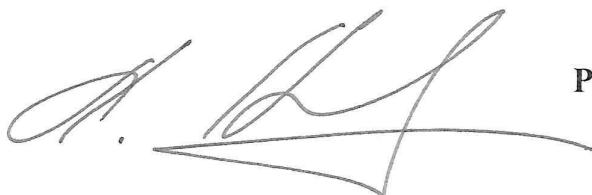
проводження за відсутності обвинуваченого».

Відповідно до пунктів 1, 14 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина; організація і діяльність прокуратури, органів досудового розслідування.

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих Законопроектом змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Основного Закону України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо уточнення переліку злочинів, за яких може проводитися спеціальне досудове розслідування) (реєстр. № 6706 від 13 липня 2017 року), поданий народним депутатом України Сугоняком О.Л., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ